

“ԵՐԿԻՆՈՍՈՒԹՅԱՆԴՐԻ”

**Թուրք անդամը բացահայտում է
հաւատեցման հանձնաժողովի
դիմավորություններ**

«Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ եւ խմբագիր Յարությանը Սասունյանի դրամտուն միտքը հայ-նարեւել է, որ «Յայ-քուրիերական հաշտցման հանձնաժողովի» անդամների ղղողությունը (թե իր «հայերի մեջ մասն իրենց աջակցությունը») հերոող ՀՀ Ազգային ժողովի խաղաքական գրեթե բոլոր կուսակցությունների, ՀՀ արտգործնախարարության եւ այնուհետեւ նաև Միհացյալ Նահանգներում հայկական եկեղեցու եւ համայնքային կազմակերպությունների 21 ղեկավարների հայտարարություններից առաջ, այդ հանձնաժողովի բուրք անդամներից Օգդեստ Սանքտերկը հուլիսի 19-ին աղքածանական «525-գազեթ» թերթին տված իր հարցագրույցում հասած է հասերի մտավախությունը:

«Մեր հանձնաժողովի գլխավոր
նորատակն է խոչընդունել ամեն տա-
րի Միացյալ Նահանգների Կոնգրեսի
եւ արեւմտյան Երկրների խորհրդա-
րանների առաջ դրված ցեղասպա-
նության ճանաշման նախաձեռնու-
թյուններին, որոնք հետամուտ են բու-
լացնելու Թուրքիայի դիրքերը: Մեզ
համար կարեւոր է, որ այդ հարցն այ-
լեւս չըննարկվի Կոնգրեսում: Քանի
որ մենք շարունակում ենք Երկխո-
սությունը, վստահ եմ, հարցը չի դր-
վելու Կոնգրեսի օրակարգում, եւ

Միլունիչի փատաքաններն անօրինական են համարում Հազարի դատարանը

Հունիսի 28-ին գաղտնի դայմաններում Բելգրադից Հաազայի բանքարված Հարավսլավիայի նախկին նախագահ Սլոբոդան Միլուտիչի փաստաբաններն անօրինական են համարում Միջազգային ժեւական դատարանը: Մինչդեռ հոլանդացի դատավորներն իրավասու են դատելու Միլուտիչին: Փաստաբանների կարծիքով, Հաազայի դատարանը «ԱՍՕ-ի ճնշչ» դատարանն է եւ դեմքների մեջ է մեղադրում Կոսովոյի 1999 թ. դեմքների համար: Նախկին նախագահի փաստաբաններն անօրինական են համարում նրա ծերբակալությունը, քանի որ Հարավսլավիայի սահմանադրական դատարանը դեռևս չի արտահայտվել մարդկանց ՄԲԴ-ին հանձնելու օրենքի առնչությամբ:

Ինչ վերաբերում է հոլանդացի դատավորներին, նրանք տարբեր սե-

«ՅԱՅՍ-ի օսիչ լրատարած է ու լրկավարվում և ԱՄՆ-ի կողմից»։ Անցյալ օրը նրանք հոլանդական դատարաններից մեկին հայց են ներկայացրել Միջազգային քրեական դատարանի (ՄՔԴ) օրինականության եւ Յոլանդիայի ինինիշխանության վերաբերյալ։

Միլուելիչի փաստաբանները
նույն են, որ միջազգային դատա-
րան կարելի է հիմնել միայն մի-
ջազգային դայմանագրի համա-
ձայն, մինչդեռ ՄՁԴ-ի հիմնադիրը
ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդն
է: Դայցի ներկայացման դահին ին-
~~և~~ Միլուելիչը ներկա չեր: Նրա
փաստաբանները դնդում են, որ
Անվտանգության խորհրդի կողմից
ՄՁԴ-ի ստեղծումը նախկին Հա-
րավուլավիայի դետուրյունների ինք-
նիշանության ունահարում
է: Փաստաբանն ընդգծում է, որ միայն
դետուրյունները կարող են դատե-
իրենց բաղաբացիներին եւ նախկին
նախագահներին, «որոնց ան-
ծեսնմխելիությունը յուրաքանչյուր
դետուրյան ինքնիշանության մի-
մասն է»:

Փաստաբաններից մեկը՝ Նիկո Ստեփնենը ընդգծում է, որ «ՄՔԴ-ն չի ներկայացնում մարդու իրավունքները, քանի որ ծերակալվածին իրավունք չի տալիս վիճակներու իր ծերակալությունը»։ Ուստի Միլուելիչի դատավարությամբ դեմք է զրադպեն հոլանդացիները։ Այս կադակցությամբ «Ֆիգարո» թերը նույն է, որ Հոլանդիայի օրենսդրությունը դահանջում է ազատ արձակել այն անծանց, որոնց ծերակալությունն իրականացվել է նրանց եւլուների օրենքներին հակառակ։

Ված են ՄԱԿ-ի խարժայում, որի համաձայն խորհուրդն իրավունք ուներ իիմնելու ՄՔԴ։ Մարդու իրավունքների խախտում չկա», հայտարեց նա անցյալ օրը։ Մինչդեռ միջազգային իրավունքի հոլանդացի դրոֆեսոր Անդրե Նոլկեմելերը գտնում է, որ Միլուելիչը դժգոհելու դատարանը ունի եւ ծիս կվարվի, եթե դիմի Մարդու իրավունքների եվրոպական դատարան։ Իսկ օգոստոսի 31-ին Միլուելիչի գործով իր վճիռը դեմք է հրադարակի Հազարայի դատարանը։

ՍԿԻՖՈՐ Եզ

ներան էլ կարեւոր չեն Կիտովա
ի «Տրամադրության տակ գտն
ող սվյալները», եականն այն է, ո
քիլիսիի ներկա իշխանություն
երն առանց Վերաբահումների
նշյալներու 1918-20 թթ., այնուև է
այսօր, զգտում են կառվել Թուր
քային Ռուսաստանի դեմ ընդհա
ռուր ճակաս կազմելու համար
րաստան ակնհայտութեն իր դե
ական անվտանգությունը փնտ
ում է Թուրքիայի թելի տակ: Ու
ազրակ է հունվարին նախա
ահ Շեւարդնաձեի Թուրքիա ա
թելությունը. Անկարայի դաւա
ական տեսակեսներն արտահա
ռող «Թուրք դեյլի նյութ» օրաթե
ը գրեց, որ Շեւարդնաձեն եւ Թու
րքայի արտաֆին բաղաբականո
ւան հիստերութեանուն Աթին

միայն Թուրքիային է վստահել մեր
տարածաշրջանում Սեծ Կովկաս
սում, իր լիազոր ներկայացուցչի
դարտավորությունները, ուրեմն
դաշնակցել ԱՄՆ-ին մեծ հաշվու
նշանակում է լինել նաև Թուրքիայի
դաշնակիցը, մանավանդ երբ խոսք Կովկասում Ուստատա
նի բաղաբական, ուազմական, տնտեսական
եւ մշակութային ազդեցությունը սահմանափակելու մուտքական
ծական եւ Ուստատանին տարածա
շրջանից վտանգելու հեռահա
ցանկություններին է վերաբերում

Նա Ախալքալաքի ռազմակայանը վերանորոգել, այնտեղ ուղարկել մի խանի հազար զինվոր: Չե՛ ոչ ոչ հեռու աղազայուն Սամցիս-Զավախս կվերադառնան թուրք-մեսխերը, իսկ նրանց անվանգությունը (Ենթադրաբար, տեղի հայ բնակչությունից) «Դաշտանելու» համար թուրքական ներկայությունը «արդարացված» կլինի: Թուրքիան արդեն իսկ հետաքրքրված է Վազիանիի ռազմակայանով, որտեղից ոռւսները հեռացել են ընդամենը 55 օր առաջ: Թուրքական կառավարությունը 750 հազար դոլար դրամանորի կտրամադրի Վազիանիի ռազմակայանի վերանորոգման եւ վերազինման համար: Վերջին չորս տարիներին Անկարան Վրաստանի ռազմական ոլորտի կարիքների համար տրամադր

Վրաստանում ռուսական ռազմական ներկայությունը փոխարինվում է քուրֆուկանով

Թաշանը բննարկել են «Քուրք-Վրացական համագործակցության ամրապնդման անհրաժեշտություն» ուղղված Դայաստանու Ուսաստանի չեզոքացմանը» նիստ, Թբիլիսին այս տեղեկացությունը համարեց ռուսական ՉԼՍ-ների հերթական սաղրանք են հերթեց: Անհասկանալի էր ի՞նչ կատ ունեն ռուսական ՉԼՍ-ները լուրջ տղագրվում է դաշտունական տեսակետներ արտահայտությունում: Բայց սա էլ ոչինչ: Դեռ 1993 թ. եղուարդ Շեմանաձեին աջակցելու եղանակի հարուկ ստորաբաժնումներից զինծառայողների միումբ ուղարկվեց Վրաստան: Նա խագահ Քլինթոնի կարգադրությամբ հարուկ խումբն աղահար վում էր Վրաստանի առաջնորդական վայականգությունը: Սա ԱՄՆ նմանակ առաջին ծեղնարկումն է նախկին ԽՍՀՄ տարածքում: Վաշինգտոնում համոզված էին, որ Շեմանաձեին հարկավոր դաշտանել ոչ միայն «Գամսա խուրդիայի կողմնակիցներից, արևադարձակի ահարեկիչներից, օս անջատողականներից, այլև՝ ռուս դանողականներից»: Յոթ տարվանոց՝ 2000 թ. սկզբներին, ԱՄՆ դեսիբելարտամենտին կից հետազոտությունների գրասենյակն իր դաշտաստած զեկույցում նշեց: «Վրաստանն ԱՄՆ-ին դիտում է որ դես դաշտակից ի հակակի ռուսաստանի»: Բանգի Վաշինգտոնում հեմոց Թուրքիաին եւ մի

զան, քանի որ այն տեղաբաշխվել է Խորհրդային Ժամանակներու Թուրքիայի կողմից ռազմակա հնարավոր ազթևսիան հետ մղելը նղատակով։ Ոչ Թուրքիան, ոչ Հայաստանը նղատակ չունեն նե խուժել Վրաստան։ Եթե ռուսակա զորքերը դուրս գան Վրաստանի Բաթումի ռուսական 12-րդ բազա կարող է օգտագործվել Վրաստան դաշտանության նախարարության կողմից։ Պահտանությա փոխնախարար Գելա Բեմուասվի լին ոչ միայն ավելորդ է համարու ռուսական ներկայությունը Վրա տանում, այլեւ առաջարկում է ռո սական կողմին՝ վճարել Բաթում եւ Ախալքալակի ռազմակայանն ի շահագործման գումարներ այսինքն՝ հողի եւ ջրի համար հա վճարել. «Վրաստանը դեմք է հա վի վճարները եւ դահանջի ռուսս կան կողմին մարել»։ Վրաց փո ծագեսներն արդեն հաւաքել են, բ 10 տարվա համար ինչքան է ռուսս կան դարսքը՝ 300 մլն դոլար։ Փո գումար չէ, եթե հաւաքի առնենք, բ վրացիները թուրքերից 2 մլն դոլա վարկ ստանալու համար դատրաս են աներեւակայելի բնաների։

Եթե է ուրեց 15 մլն դոլար: Սա, ան-
տես, մեծ թիվ չէ, բայց, կրկնենք,
մտահոգիչը միտումներն են: Դի-
տենք մեկ ուշագրավ դեմք նև.
Վրաստանը բալկանյան իրադա-
ծությունների ժամանակ Դարձավս-
լավիա ուղարկեց Վրացական 30
հոգանոց զորախումբ, որը մաս
կազմեց այնտեղ գտնվող թուրքա-
կան գումարտակին:

Անըուշ, ինչղես յուրաքանչյուր
ինընիշխան ղետություն, այնղես
էլ Վրաստանը իրավունք ունի իր
համար փնտել ռազմավարական
դաշնակիցներ: Սակայն տվյալ
դարագայում, երբ Վրաց-թուրքա-
կան ռազմական համագործակ-
ցությունն օր-օրի խորանում է, դա
չի կարող չանհանգստացնել Հա-
յաստանին: Վրաց-թուրքական ռազ-
մական համագործացության խո-
րացումը, Թթիլիսիի ակնհայտ հա-
կառուսական բաղադրականությու-
նը, ըստ եռթյան, նոր բաժանարար
գիծ են ստեղծում Հարցավային
Կովկասում, ինչը կարող է վասն-
գել տարածաշրջանում առկա փի-
րուն կայունությունը, սառը դա-
տերազմից հետո ստեղծված ռազ-
մագաղաքական հավասարակց-
ությունը: Եվ ամենակարեւոր՝
Վրաստանի տարածում՝ Սամցխե-
Զավախիսում ողուսամես կողմնո-
րումամբ ստվար հայ համայնքի
առկայությունը, որը կարող է աշ-
խարհագաղաքական խաղերի զո-
հը դառնալ, ինչն անդառնալի հե-
տեւանեներ կթողնի հայ-Վրացա-
կան բարեկամական հարաբերու-
թյունների վրա:

Վրաց-չեղենական զինված խմբավորումը փորձում է սերխութել Աքսազիա

Ծուրջ 500 չեչեն գրոհայիններ, որոնց մի մասն արդեն գտնվում է Վրաստանի հեխանությունների կողմից չվերահսկվող Պանկիսկի կիրճում, դատրաս է Վրացական կազմավորումների օգնությամբ ներխուժել Վրաստանի հեխանությունների վերահսկողությունից դուրս եկած Արխազիա: «Ինտեր ֆախը» հաղորդում է, որ ներկայումս ունից 800 չեչեն եւ Վրաց գրոհայիններ գտնվում են Արխազիայի սահմանից 5-6 կմ հեռու: Ենթադրվում է, որ գրոհայիններին առաջնորդում է հայտնի ահարեկիչ Ռուլան Գելաեւը:

Արխագիայի սայրաւաղաւ Սու-
խումից մի իրազեկ աղբյուր «Ին-

ՏԵՐՖԱԲՍԻՆ» հաղորդել է, որ իննու շաբթի երեք հեռախոսազրույց են վարել Արխագիայի վարչատես Արքի Զերգենիան եւ Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձել ուն արծակուրդն անց է կացնու Բորժոմում: Շեւարդնաձեն արխագական կողմին հավաստիացրել թե կանի հնարավորը կանխելու չեն եւ վրաց գրոհայինների ներխուժումը Արխագիա:

Սակայն անհասկանալի է եթև Շեւարդնածեն չի կարողանու կանխել շեշտն ահարեկիչների ազատ ելումուտը Վրաստան, ինչողեւ է կանխելու նրանց նույսը Արխագիա: Արժե նաև հիշել, որ արխագական դատավազի տարիներին

